RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)	:	E. Schoneveld
Datum commissiebehandeling	:	24 februari 2021
Datum raadsbehandeling	:	18 maart 2021
Agendering en agendanummer	:	SI 0701
Fase raadsbehandeling	:	Meningvormend
Zaaknummer	:	184236

Bijlagen:
1. Beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025
2. Advies Wmo raad Moerdijk

Gevraagd raadsbesluit
1. Het beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025 vast te stellen.

(Publieks)Samenvatting
Een onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning is beschermd wonen. Deze taak is vanuit onze gemeente gemandateerd aan centrumgemeente Breda. De gemeente Breda is sinds 2015 aangewezen als centrumgemeente voor deze taak.
In de regio Breda werken 10 gemeenten samen voor beschermd wonen. Per 2021 wordt beschermd wonen door gedecentraliseerd. In 2021 wordt het budget voor beschermd wonen nog voor 100% aan Breda overgemaakt, vanaf 2022 krijgen alle gemeenten stapsgewijs met een ingroeipad van 10 jaar budget voor beschermd wonen. Ondanks dat Moerdijk als regiogemeente per 2021 nog geen budget voor beschermd wonen ontvangt, hebben alle gemeenten in 2021 al wel de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid. De 10 gemeenten willen in ieder geval tot 2025 met elkaar samen blijven werken om invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid. De inhoudelijke basis voor deze samenwerking wordt geformuleerd in het beleidskader ‘regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025.
Laatste ontwikkelingen
Na de behandeling van dit beleidskader in de collegevergadering van 15 december 2020 werd van het Rijk vernomen dat zij besloten om de ingangsdatum voor de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid (wederom) met een jaar uit te stellen. In een brief van VWS van 18 december 2020 naar de Tweede Kamer heeft het ministerie aangegeven dat de regionale voorbereidingen op de doordecentralisatie wel door moeten gaan.
Dit advies wordt in onze regio opgevolgd waardoor voortgegaan zal worden met de uitwerking van dit beleidskader zodat we tijdig klaar staan voor de uiteindelijke decentralisatie.

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Een onderdeel van de Wet maatschappelijke ondersteuning is beschermd wonen. Deze taak was afgelopen jaren vanuit onze gemeente gemandateerd aan centrumgemeente Breda. De doordecentralisatie van beschermd wonen staat voor de deur en onze gemeente zal per 1-1-2021 inhoudelijk en financieel verantwoordelijk worden voor deze taak. De financiële verantwoordelijkheid wordt vanaf 2022 steeds verder uitgebreid. Samenwerken met meerdere gemeenten op dit onderwerp wordt door het Rijk verplicht gesteld in de zogenaamde 'Norm voor opdrachtgeverschap'. De gemeenten[1] in de regio Breda willen de eerste jaren na de doordecentralisatie graag samen blijven werken. Daarvoor is het nu voorliggende beleidskader de inhoudelijke basis.

Belang
Het leggen van de inhoudelijke basis voor de verdere samenwerking tussen de gemeenten in de regio Breda rondom beschermd wonen voor de komende vijf jaar.

Centrale vraag
Stelt uw raad het beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025 vast?

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kaders
Wet maatschappelijke ondersteuning.
Opvang en bescherming in regio Breda vanaf 2020. Gezamenlijke visie en uitgangspunten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

---

Argumenten

Pro

Een beleidskader is nodig voor verdere samenwerking
Het beleidskader is een nadere uitwerking van de visie *Opvang en bescherming in regio Breda*. De visie is in 2017 vastgesteld door alle gemeenteraden, maar biedt onvoldoende basis om de samenwerking tussen de gemeenten concreter te maken. Daarom geeft het beleidskader weer welke doelen we willen bereiken met de regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen tot en met 2025. Deze keuzes zijn nodig om de samenwerking rondom inkoop en financiering vorm te geven. De verdere uitwerking van de juridische en financiële samenwerking vindt plaats in de loop van 2021.

Het beleidskader is gezamenlijk opgesteld
Sinds de start van de doordecentralisatie van beschermd wonen is Moerdijk bij de voorbereidingen betrokken in de regio Breda. Al een aantal jaren stemt centrumgemeente Breda het beleid voor beschermd wonen af met de regiogemeenten. In de gemeente Breda zit veel kennis over beschermd wonen, zowel op beleids- als op uitvoeringsniveau. Ook in de contractuele relatie met zorgaanbieders heeft Breda als centrumgemeente veel ervaring opgedaan. Alle regiogemeenten zijn momenteel goed aangehaakt in de beleidsmatige samenwerking. Het voorliggende beleidskader is een ´product´ van ons allemaal, elke gemeente heeft een bijdrage geleverd.

[1] De centrumregio Breda bestaat uit de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.

Financieel blijft Moerdijk voor beschermd wonen de komende jaren verbonden aan de regio Breda
De doordecentralisatie vindt plaats in een aantal stappen. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor beschermd wonen krijgt elke gemeente per 2021. In 2021 ligt nog 100% van het budget bij Breda en vanaf 2022 ontvangt Moerdijk vanuit het Rijk middelen om beschermd wonen te organiseren. Er is sprake van een financieel ingroeipad. Dat betekent dat Moerdijk vanaf 2022 elk jaar een steeds groter wordend deel van het budget krijgt. Breda ontvangt als voormalige centrumgemeente een steeds kleiner wordend deel. Dit zorgt ervoor dat de gemeenten in de regio Breda voor beschermd wonen de komende jaren financieel gezien aan elkaar verbonden blijven. Het financiële ingroeipad heeft vooralsnog een duur van 10 jaar.

Na 2025 kan Moerdijk andere keuzes maken voor beschermd wonen
De samenwerking is in eerste instantie gericht op een beperkte periode van vijf jaar. Na deze periode kunnen conclusies worden getrokken uit de samenwerking rondom beschermd wonen en de organisatie daarvan in de regio Breda. Dit biedt voor Moerdijk de mogelijkheid om na deze periode in een andere samenwerkingsvorm de taken voor beschermd wonen te organiseren. Deze keuze kan bijvoorbeeld gemaakt worden om beschermd wonen beter aan te laten sluiten op Wmo Begeleiding in De6 verband. Ook staat per 2026 de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang gepland, waarin we door de samenwerkingsduur van 5 jaar ook de mogelijkheid open laten om de samenwerking in een ander regionaal verband voort te zetten.

De gemeenteraad dient het inhoudelijke beleidskader te bekrachtigen
De raad heeft een kaderstellende rol. Het beleidskader biedt de inhoudelijke kaders voor beschermd wonen voor de komende vijf jaar. Daarom wordt het beleidskader ter vaststelling aangeboden aan alle 10 de gemeenteraden. Daarnaast is het beleidskader een uitwerking van de in 2017 door de raden vastgestelde visie.

Contra

Er is nog geen juridische samenwerkingsvorm
De juridische basis voor de uitvoering van de taak beschermd wonen door centrumgemeente Breda was een mandaat vanuit de regiogemeenten. Het mandaat komt ten einde wanneer beschermd wonen financieel wordt door gedecentraliseerd in 2022. Als basis voor de juridische samenwerking vanaf 2022, ligt eerst het inhoudelijke beleidskader ter vaststelling voor. Er volgt in 2021 een raadsvoorstel om te kiezen voor de juridische samenwerkingsvorm waarmee de 10 gemeenten met elkaar verbonden kunnen worden.

De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau treden mogelijk uit
Deze gemeenten overwegen momenteel om voor beschermd wonen aan te sluiten bij de regio Hart van Brabant (Tilburg en omstreken). Voor het beleidskader heeft dat geen gevolgen. De inhoudelijke standpunten blijven voor de 8 overblijvende gemeenten ongewijzigd. Voor de organisatie van beschermd wonen heeft dat wel gevolgen, omdat de grootste intramurale instelling in onze regio is gevestigd in de gemeente Baarle-Nassau. Het uittreden van Baarle-Nassau zou een flinke afname van het aantal cliënten voor de regio Breda betekenen. In de planvorming wordt daarom rekening gehouden met de mogelijke uittreding en de gevolgen die dat heeft voor de organisatie van beschermd wonen.

Alternatieven

Het beleidskader niet vaststellen
De meest recente beleidsinhoudelijke notitie is de door alle raden vastgestelde visie uit 2017. Inmiddels zijn er nieuwe ontwikkelingen die aansluiten op de eerder vastgestelde visie. Deze nieuwe ontwikkelingen zijn van invloed op het maken van beleidskeuzes. Deze beleidskeuzes staan verwoord in het beleidskader. Om verdere stappen in de regionale samenwerking te kunnen ondernemen, onder meer het inkopen van de regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen, is het belangrijk om het beleidskader vast te stellen.

Een aangepast beleidskader vaststellen
De beleidsinhoudelijke keuzes die in het beleidskader staan, zijn voor Moerdijk van belang om de doordecentralisatie van beschermd wonen goed te kunnen organiseren. Het is een plan waaraan Moerdijk ook heeft meegeschreven. De belangen van onze gemeente zijn vertegenwoordigd. Daarom is het geen optie om aanpassingen te doen in het beleidskader.

Maatschappelijk draagvlak
Op advies van Fameus, centrum voor herstel en ervaringsdeskundigheid, is in het beleidskader het accent gelegd op de regie bij de client. Het is belangrijk dat de cliënt eigenaar is van zijn eigen hulpvraag en dat hij niet passief de ondersteuning ondergaat.

Evenals in de andere gemeenten, is ook in Moerdijk de Wmo raad gevraagd om advies uit te brengen over het beleidskader. Hun advies van 25 november 2020 is bijgevoegd. De Wmo raad geeft aan zich te kunnen vinden in het beleidskader. Zij hebben een aantal vragen bij het beleidskader die ambtelijk afdoende zijn beantwoord. Deze vragen hebben betrekking op de definitie van beschermd wonen, de termijn van de samenwerkingsafspraken, zorgen over de toereikendheid van de rijksmiddelen, het realistische zijn van de uitstroom naar de WLZ, verbinding tussen client en zijn omgeving en de positie van Baarle-Nassau.
Ook geeft de Wmo raad aan advies te hebben uitgebracht ten behoeve van de lokale opdrachten voor beschermd wonen (zoals verwoord in de Koerswijzer) en dat zij hun adviezen hopen terug te zien in het nog op te stellen lokale plan van aanpak voor deze koerswijzer.

Ook de andere adviesraden in de regio hebben geadviseerd over het beleidskader. Er zal ambtelijk een overzicht worden gemaakt van de uitgebrachte adviezen en de aandachtspunten en vragen uit deze adviezen zodat deze in de verdere uitwerking van beschermd wonen meegenomen kunnen worden.

Financiële consequenties

Dekking
Aan het vaststellen van dit beleidskader zijn geen financiële consequenties verbonden. Uitgangspunt in het beleidskader is dat de uitvoering van beschermd wonen plaats vindt binnen de financiële middelen die hiervoor door het rijk beschikbaar zijn gesteld aan de gemeenten.
Bij de verdere uitwerking van de juridische en financiële samenwerking worden de financiële consequenties duidelijk. Over deze verdere uitwerking wordt uw Raad in 2021 gevraagd te besluiten.

Vanaf 2022 krijgt Moerdijk voor het uitvoeren van beschermd wonen extra financiële middelen, met een ingroeipad van 10 jaar. In 2021 ontvangt Breda nog alle middelen.
Het verdeelmodel voor beschermd wonen is nog niet bekend waardoor er nog onduidelijkheid is over de budgetten die de gemeenten vanaf 2022 gaan krijgen.

Subsidieverwerving
Niet van toepassing.

Communicatie
De gemeenteraden en de Wmo raden / adviesraden sociaal domein van de 10 gemeenten zijn geïnformeerd over het beleidskader de ontwikkelingen rondom de doordecentralisatie via Webinars in november en december 2020. Deze Webinars zijn online terug te kijken.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop,
Het beleidskader legt de inhoudelijke basis voor de samenwerking. De zorgaanbieders beschermd wonen worden in 2021 betrokken bij de uitwerking van de samenwerking. Het huidige contract dat de gemeente Breda heeft met de aanbieders beschermd wonen, loopt eind 2021 af. Per 2022 zijn de gemeenten in de regio voornemens om samen te gaan contracteren en te gaan inkopen.
Het aangaan van een juridische samenwerking wordt in 2021 aan de Raad voorgelegd in een voorstel.

Laatste ontwikkelingen
Na de behandeling van dit beleidskader in de collegevergadering van 15 december werd van het Rijk vernomen dat zij besloten om de ingangsdatum voor de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid (wederom) met een jaar uit te stellen. In een brief van VWS van 18 december 2020 naar de Tweede Kamer heeft het ministerie aangegeven dat de regionale voorbereidingen op de doordecentralisatie wel door moeten gaan.
Dit advies wordt in onze regio opgevolgd waardoor voortgegaan zal worden met de uitwerking van dit beleidskader zodat we tijdig klaar staan voor de uiteindelijke decentralisatie.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373414 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 15 december 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom J.P.M. Klijs

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 18 maart 2021

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2020,

overwegende dat:
- De verantwoordelijkheid voor beschermd wonen vanaf 1-1-2021 inhoudelijk en vanaf 1-1-2022 financieel bij alle gemeenten komt te liggen;
- De 10 gemeenten in de regio Breda in ieder geval tot 2025 met elkaar willen blijven samenwerken;
- Een beleidskader nodig is voor verdere samenwerking;
- De raad op basis van de gemeentewet een kaderstellende rol heeft;

BESLUIT

1. Het beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021-2025 vast te stellen.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 18 maart 2021,
de griffier, de voorzitter,

A. Goslings J.P.M. Klijs